

Svofod: Jeg skal gjøre den Bemærkning, at, netop fordi jeg sætter Fædrelandet over Personerne, anser jeg Regjeringens Personer for i dette Dieblit at være syddestgjørende; men det ærede Medlem gjorde virkelig et Tilbagestridt og mindst et ligesaa stort, som det forenede Venstre gjør, ved at stemme for Adressen, idet han sagde, at det gjælder kun om Personer, ikke om Sagerne. (Hofstein = Ledreborg: Jeg sagde ikke: Kun om Personer!) Ja, det „Kun“ skal jeg gjerne skjænke det ærede Medlem; det er et lille Ord, som let kan falde En ud af Munden.

Sagd: Jeg skal ikke længe trætte den ærede Forsamling med de saa Bemærkninger, hvori jeg skal forklare mit Standpunkt til denne Sag. Jeg hører til dem, som finder det meget uheldigt, at Adressen kommer frem i dette Dieblit, og efter hvad jeg har hørt af Diskussionen saavel i som udenfor Salen, er jeg ikke foranlediget til at forandre denne Mening; men jeg er tværtimod bleven mere overbevist om, at det er et meget uheldigt Dieblit, hvori den er fremkommen. Her er udtalt saa aldeles forskjellige, ja næsten modsatte Anskuelser som Grunde baade for Adressen og mod den, saa at det er umuligt ved sin Afstemning at betegne noget bestemt Standpunkt eller Princip. I en Sag, som medfører saa stort et Ansvar, som en Adresses vedtagelse efter min Mening gjør, er det ubehageligt at skulle stemme saaledes, naar man ikke derved kan betegne, hvad Standpunkt man staar paa, eller det ikke senere staar klart, hvad man tilsigtede med sin Afstemning. Det er det Alleruheldigste, at man ikke ved at stemme for eller mod Adressen, har klart kundgjort, hvad man tilsigtede; det ligger ikke klart for ved Adressen, og af den Grund kunde jeg søle mig opfordret til at bruge et Middel, som jeg ellers ikke holder Meget af, nemlig at sige: Jeg har ikke ønsket Adressen, jeg har heller ikke bidraget til at bringe den frem, saa at jeg ikke kan tvinges til stemme for eller imod den, altsaa unblader jeg at stemme. Ganske vist er det Ændringsforslag, som rimeligvis bliver vedtaget, af en saadan Bestaffenhed, at man uden Betænkelighed kunde stemme for det, naar man ser hen til dets Indhold; men det er dog umuligt at se bort fra, at Adressen har en Historie, at den er et Led i den Række af Adresser, som har sat Landet i Bevægelse i ikke saa kort Tid, og som ligesom har pointeret disse Adressede debatter saaledes, at denne Adresse ikke kan komme frem, uden at man siger: Der er den igjen, og det Samme gjælder med Hensyn til Ændringsforslaget. Det er samme Position i andre Klæder; først kom den som Militær med Eschafot paa Hovedet og Sabel ved Siden, nu kommer den i sorte Klæder og hvide Handsker og piffer paa Døren; men det er dog egentlig den samme Tyr, som stifter i Klæderne. Det er Grunden, hvorfor jeg ikke kan betragte Adressen som

fuldt saa uskyldig, som Ordene lyde; der ligger en Historie bagved, som giver den en anden Betydning end den, Ordene udtale; af den Grund stemmer jeg for Ændringsforslaget, men unblader at stemme om Adressen, selv om Ændringsforslaget bliver vedtaget. Foreligger den i sin oprindelige Skikkelse, stemmer jeg mod den.

Antfer: Jeg har af det ærede Medlem for Kjøbenhavns Amts 5te Valgfreds (Hofstein = Ledreborg) i Aften hørt Noget, som i høi Grad har forundret mig; det er, at den Kamp, vi førte i Oktober Maaned, havde dreiet sig om at bringe Finantsloven til 2den Behandling. Jeg har troet, at den Kamp, vi førte i Oktober Maaned, og som derefter førtes paa Valgtribunerne rundt omkring i Landet, dreiede sig om, hvorvidt det af Flertallet paastaede parlamentariske Princip for Fremtiden skulde være herskende i vor konstitutionelle Forfatning. Saaledes har i det Mindste jeg og vistnok de Fleste opfattet den Strid, der blev ført. Finantslovens Overgang til 2den Behandling eller Behandlingen i det Hele af den var det Sekundære, det var i Flertallets Haand kun et Middel, og det var ikke et Maal. Maalet var Anerkjendelsen af det parlamentariske Princip, og her vil jeg kalde det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgfreds (Berg) til Vidne; thi der er Ingen, der skarper har udtalt dette end netop han (Berg: De har dog maaste ikke forstaaet mig). Jo, jeg har baade hørt og forstaaet det den Gang og senere; men den Gang det blev udtalt, blev Ordet mig afflaaret, saa at jeg ikke kunde slaa det fast. Derfor kan jeg ikke stemme for denne Adresse; thi det, som tilhyneladende var Maalet for den Adresse, vi behandlede i Foraaret, nemlig Ministeriets Fjernelselse, var i Virkeligheden kun det øieblikkelige Maal, ikke Maalet i og for sig, det var Midlet til at fastslaa Anerkjendelsen af det parlamentariske Princip. Dersom man den Gang havde været saa heldig at opnaa det, der stod som Maal for Adressen, havde man derigennem kunnet paastaa, at nu var det parlamentariske Princip anerkjendt. Da man nu ved denne „spagfærdige“ Adresse vil hjælpe det nuværende Flertal til at opnaa dette Maal, uden at dette Flertal paa nogen som helst Maade har givet tilkjende, at det ikke paa samme Maade som tidligere fastholder sin Fordring om at være det Prædominerende i Lovgivningsmagten, og uden at det har erkjendt, at den Spire til det parlamentariske Princip, som en tidligere Minister skal have anerkjendt at være tilstede i vor konstitutionelle Forfatning, ikke er af den Bestaffenhed, at den tilsigtede eller kunde tilsigte at give en af Lovgivningsmagtens Faktors Flertal en overvældende Stilling i Lovgivningsmagten, men at det parlamentariske Princip, der den Gang var Tale om, og den Spire, der den Gang var Tale om, maatte være en Spire, som knytter sig til et Flertal i hele Lovgivningsmagten, —